

În atenția națiunii: REVIZUIREA CONSTITUȚIEI

„Ceea ce caracterizează statul democratic sunt obiectivele pe care și le propune și mijloacele prin care el caută să le atingă. El este în serviciul poporului și acționează în acord cu acesta.”

Robert Schuman

„Statul de drept este conceput în interesul cetățenilor, având drept scop apărarea acestora împotriva arbitrariului autorităților publice.”

Carre de Marlberg

1. Viziunea sistemică, amplificarea coerenței, proiectarea judicioasă a instituțiilor publice, a posturilor și funcțiilor

O nouă Constituție a României trebuie să fie:

- concepută într-o viziune sistemică și pe baza unei modelări cibernetico-matematice prealabile, care să asigure statului coerența de întreg unitar, necontradicția părților sau acțiunilor proiectate și eficiența/eficacitatea ansamblului; principiul suprem al separației puterilor în stat trebuie aplicat astfel încât să se evite suprapunerile de responsabilități și competențe sau lipsa de reacție în fața unor situații care presupun acțiuni eficiente;
- conformă cu prevederile Tratatului de la Lisabona din decembrie 2007 și să declare ferm acest principiu fundamental, cu toate consecințele instituționale și procedurale ce decurg din această asimilare și identificare cu valorile europene;
- proiectată astfel încât să asigure unitatea decizională și de acțiune, evitarea dublei subordonări și a suprapunerilor de atribuții, delimitarea competențelor pe baza principiilor atribuirii, ale subsidiarității și proporționalității etc.;
- concepută astfel încât să conducă la amplificarea coeziunii statului și a unității de tratament, la un nivel ridicat de integrare a părților în întreg, a fazelor în etape și a acestora în procesul pe care-l compun, luat ca tot unitar, precum și la evitarea abordărilor contradictorii, a confuziilor și a evoluțiilor haotice;
- vectorul prin care se induce un grad superior de coerență în cadrul entității național-statale și se internalizează un nivel sporit de ordine în cadrul sistemului, stimulându-se, în acest sens, un demers preponderent antientropic și centripet.

2. Principiile fundamentale, valorile supreme și scopurile generale

Setul central de principii fundamentale¹, valori supreme² și scopuri generale³, înscrise în noua Constituție a României, trebuie:

- să fie proclamat în mod explicit ca fiind reperul central al întregii construcții;
- să conducă la orientarea unitară și coerentă a întregului efort general
- să fie garantat de toate instituțiile publice.

În interiorul fiecărui sistem de putere (legislativ, executiv și judecătoresc) se impun a fi urmărite obiective specifice, derivate din setul central de principii, valori și scopuri fundamentale. De asemenea, trebuie să fie instituite, prin legea supremă în stat, criterii, proceduri și metodologii proprii și trebuie realizată o motivare salarială corespunzătoare, echitabilă și proporțională, evitându-se astfel practica asimilărilor actuale, generatoare de inegalități, discriminări și privilegii. Salariul unui ministru să fie egal cu cel al unui parlamentar și cu cel al unui judecător la Inalta Curte de Justiție și Casație, după care, pe bază de proporționalitate, să se stabilească prin derivare un sistem de salarizare unică.

Instituțiile publice, potrivit atribuțiilor specifice, asigură transpunerea în fapt a principiile fundamentale, a scopurile generale și a valorilor supreme în toate acțiunile pe care le întreprind.

3. Controlul societății civile asupra politicului

Proiectul noii Constituții trebuie să introducă criterii, principii, mecanisme și proceduri ferme în vederea realizării unui control cert și riguros al societății civile asupra politicului. De asemenea, trebuie să introducă raporturi instituționale clare pentru prevenirea exceselor, a discriminărilor și privilegiilor de orice fel. Proiectarea posturilor de înaltă responsabilitate în stat trebuie efectuată cu respectarea cerințelor de raționalitate ce decurg din știința managementului. Filtrul de selecție al politicienilor și administrației publice locale și centrale trebuie să se facă conform unor criterii de profesionalism, implicare socială, capacitate managerială, sănătate morală, sănătate mintală, etc. Trebuie introduse mecanisme de corectare a erorilor, prin eliminarea funcționarilor de orice ordin, care nu corespund fișei de post și nevoilor de expertiză și eficiență profesională. Între aceste mecanisme trebuie să existe și unele pe care le poate iniția și utiliza societatea civilă.

¹ O normă fundamentală având o acțiune vastă și complexă și forța de a imprima procesului social un caracter specific fiind, în același timp, generatoare de roluri, conduite, determinări, precum și de noi reglementări, conforme cu interesul public.

² Un deziderat general ce corespunde aspirațiilor, necesităților și idealurilor socio-economice și culturale actuale vizând un anumit nivel de calitate și civilizație sau un atribut esențial al devenirii istorice.

³ Un instrument de direcționare strategică a procesului de dezvoltare viitoare a țării și de orientare unitară și coerentă a efortului general astfel încât acesta să producă efecte benefice și să conducă la evitarea irosirii resurselor și oportunităților.

4. Introducerea capitolului despre puterea locala și joncțiunea acesteia cu puterea centrala

Sistemul puterii executive trebuie proiectat pe două paliere intercorelate:

- administrația centrală având ca nucleu predominant Guvernul;
- administrația locală organizată la nivel regional, orășenesc și comunal, .

Pentru a conlucra cu eficacitate și eficiență, cele două subsisteme ale sistemului puterii executive trebuie angrenate mai susținut decât până acum, prin intermediul instituției prefectului, căreia se impune să i se stabilească responsabilitățile, competențele, atribuțiile și raporturile de serviciu, astfel încât să poată asigura o mai mare coerență a procesului de guvernare și de aplicare unitară a legii pe întreg teritoriul țării.

5. Elementele de noutate

Introducerea de noi principii (subsidiaritatea, proporționalitatea, evitarea dublei subordonări și a suprapunerilor de competențe etc.) pentru a se realiza o mai clară determinare a politicului în rezolvarea interesului public.

Detalierea, în Constituție, a elementelor privind administrația locală, prin introducerea unui capitol distinct, astfel încât să se definească în chiar legea supremă rolul, competențele și raporturile administrației locale.

Instituirea unei Comisii pentru studierea viitorului și a unei Comisii pentru managementul situațiilor de criză.

Un Parlament unicameral, dublat de o structură de consilieri (experti), in locul Parlamentului bi-cameral actual - ineficient, resursofag și impropriu misiunii sale (aceea de a da țării un sistem legislativ modern, coerent și eficace).

Introducerea Curții Constituționale în sistemul Puterii Judecătorești ca fiind un complet de judecată specializat în cadrul Înaltei Curți de Justiție și Casație

Obligativitatea raportării către electorat a realizărilor conforme cu proiectele de dezvoltare.

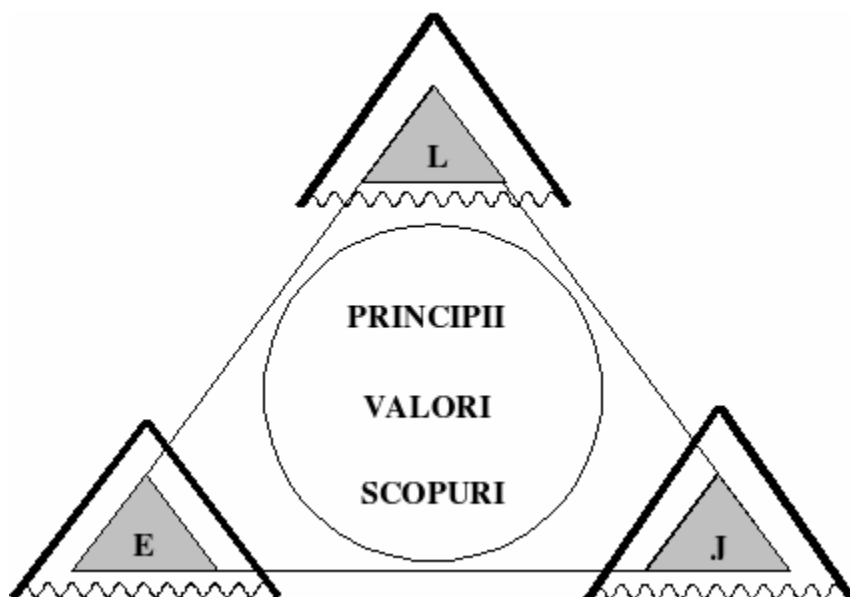
Introducerea votului pe Internet.

Normele de dezvoltare sustenabilă și durabilă.

Concluzii:

Principalele avantaje pe care trebuie să le prezinte noua Constituție sunt: amplificarea coerenței, întărirea instituțiilor statului, creșterea nivelului de ordine socială, evitarea discriminărilor și privilegiilor, orientarea către dezvoltare durabilă și sustenabilă, diminuarea corupției, deschiderea unei linii de colaborare cu românii din diaspora, instituirea unei linii de recuperare a creierelor românești formate în străinătate și îmbogățirea cu specialiști cu înaltă calificare în mediul politic și administrativ.

SCHEMA GENERALĂ A STATULUI ROMÂN

LEGENDĂ:

- SISTEMUL PUTERII LEGISLATIVE (Parlamentul și instituțiile aflate în directă coordonare)
- SISTEMUL PUTERII EXECUTIVE (Guvernul, Administrația Centrală și Administrația Locală)
- SISTEMUL PUTERII JUDECĂTOREȘTI (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Justiție și Casație etc.)
- Responsabilități ()
- Competențe ()
- Atribuții ()
- Raporturi (relații) între puterile statului

Nota:

Setul central de principii, valori și scopuri fundamentale, ce trebuie enunțat în Constituție, are menirea de a orienta unitar și coerent întregul efort general. Președintele României garantează setul central de principii, valori și scopuri fundamentale.

În interiorul fiecărui sistem de putere se urmăresc obiective specifice derivate din setul central de principii, valori și scopuri fundamentale, se instituie criterii, proceduri, și metodologii proprii și se realizează o motivare corespunzătoare evitându-se astfel practica asimilărilor salariale generatoare de inechitate și privilegii.

Alte aspecte

In perioade de criza, Constitutia trebuie sa reglementeze instrumentele necesare următoarelor aspecte:

- functionarea si reglarea sistemului administrativ in timp operativ
- crearea de structuri, în cadrul Executivului, pentru contracararea efectelor, cauzelor, sau managementul crizelor
- crearea unei structuri puternice public-private, care sa orienteze crearea de politici publice in parteneriat cu partile interesate.
- politicile publice trebuie proiectate și realizate in termeni de semnificatii, prioritati, importanta, urgența

Intelegand ca in aceasta perioada de criza economica exista o insuficienta eficienta a managementului national, Constitutia trebuie sa stipuleze conditiile si criteriile de competenta, performanta si rezultate necesare admiterii candidatilor la posturile politice din structurile puterii.

Aceste criterii trebuie sa acopere:

- *principiile selectiei si promovarii pe criterii profesionale
- *principiile transparentei si responsabilitatii publice
- *Principiile implicarii, eficacitatii si eficientei manageriale

Crize și soluții de criză

Revizuirea Constitutiei, in perioade de criza, doar pe necesitatile rezolvarii tehnice a Parlamentului uninominal, este contraproductiva, deoarece nu rezolva nici una dintre cauzele generatoare de crize. Iar aceste crize sunt de mai multe tipuri:

1. Criza de incredere fata de partidele politice; este irezolvabila atata vreme cat politicienii sunt alesi pe criterii teritoriale si etnice, nu pe criterii de profesionalism, responsabilitate asumata, implicare civica si calitate a ceea ce fac.
2. Criza managementului national; insolubila atata timp cat un manager nu este inlocuit, in caz de insucces, cu un manager mai bun; rezolvabila constitutional prin posibilitatea schimbarii din functie a managerilor corupti, neperformanti sau incapabili de a mai functiona in timpul mandatului lor.
3. Criza rezultata din finantarea politicului, ceea ce conduce la cresterea coruptiei.
4. Criza lipsei de expertiza inalta in politicile publice si managementul economic (sau in alte sectoare, precum educatia sau cercetarea, sanatatea, etc); se poate rezolva prin incurajarea intoarcerii creierelor in tara. **Programul brain regain este intens solicitat de catre OECD si UE tuturor tarilor est europene.**
5. Criza economica; se poate rezolva constitutional prin includerea unor paragrafe care conduc la responsabilizarea factorilor implicati in procese economice sau sociale.

6. Criza bugetara, datorata modelului de impozitare si slabei responsabilitati fiscale fata de incalcarea legii. Un buget are doua surse, impozite si amenzi. Impozitele impovareaza toata populatia, in timp ce amenzile impovareaza numai pe cei care incalca regulile statului.

7. Criza responsabilitatii publice, datorata lipsei mecanismelor de parteneriat public-privat, advocacy, sau lobby.

Despre contractul social

Baza pe care funcționează societatea este dată de contractul social între părțile implicate, în speță societatea civilă și mediul politic pus să administreze problemele țării. Acest contract trebuie să conțină mecanismele de feedback și de responsabilizare a părților implicate, precum și modelul administrativ. Toate acestea sunt prinse într-o lege fundamentală numită Constituție.

Sub presiunea crizelor actuale, generate de dezechilibrele de mediu, devine necesară și existența unui contract ecologic între utilizatorii de mediu și mediu, prin care utilizatorii limitează consumul de resurse și se angajează în mod responsabil la refacerea resurselor de mediu. În acest caz, contractul trebuie făcut între reprezentanții intereselor de mediu și consumatorii de mediu. El trebuie garantat constituțional prin sisteme de responsabilizare, amenzi, taxe și sistem de penalități.

Baza contractuală trebuie asigurată de Constituție, pentru a permite iterarea acesteia în toată legislația derivată.

Un contract între părțile implicate trebuie să conțină atribuții, libertăți ce permit dezvoltarea pe oportunități de nișă, dar și responsabilități, mecanisme de feedback și penalități din partea părților implicate și din partea sectorului public. Lipsa acestor clauze favorizează dezvoltarea de tip speculativ, fără întărirea unei baze economice sustenabile.

Un contract trebuie să poată răspunde unui număr de întrebări specifice: ce?, cine?, cum?, cu cine?, pentru ce?, de ce?, în ce condiții?, la ce termene?, cu ce scopuri?, cu ce mijloace?, unde?, când? Etc. De asemenea, trebuie să conțină schemele de organizare necesare desfășurării contractului. Toate acestea trebuie să funcționeze ca principii de bază în Constituție, pentru că e necesar ca ele să se regăsească în legislația derivată din aceasta.

În mod specific, contractul trebuie să impună principiile transparenței, ale normelor de calitate, ale mijloacelor de intervenție operațională pentru corectarea neregulilor apărute. De asemenea, mai trebuie să conțină standarde, proceduri și norme de aplicare, toate acestea fiind necesare, desigur, tot în Constituție, pentru a putea fi aplicate legislației ulterioare.

Contractul trebuie să mai conțină și reglementările necesare optimizării proceselor, printre care: competențe, abilități, cunoștințe, comportamente, principii și IDEALURI, pe care trebuie să le manifeste realizatorii și auditorii desfășurării

contractului. Optimizarea se poate face prin scheme organizatorice modelate funcțional, unde să se poată regăsi principiile împărțirii sarcinilor (separarea puterilor în stat), ale feedback-ului și corecției în timp operațional a erorilor, ale acoperirii necesităților de concepție, intervenție, audit și parteneriat, precum și cele ale responsabilizării factorilor implicați și ale utilizării acumulărilor în vederea dezvoltării de programe sustenabile.

Contractul trebuie să permită corectarea în timp operațional a neregulilor, prin promovarea, pe principii de calitate, profesionalism și rezultate, a responsabililor cu derularea contractelor.

În ultimele zeci de ani, contractul social, politic, ecologic sau de orice alt fel a fost doar un vis, de aceea am ajuns la situația actuală de criză profundă. Fără contract s-a putut fura, minți, înșela așteptările, jefui ca-n codru. Nu a fost nimeni tras la răspundere pentru aceste fapte, căci nu există clauze contractuale care să le împiedice. Din acest motiv noi avem o reputație deplorabilă, avem un management impus politicianist, nu pe bază de performanță, avem o economie distrusă și o grămadă de datorii, sărăcie, nemulțumire socială, emigrare în masă a valorilor și alte “realizări” de același fel. Totul a plecat de la defectele actualei Constituții. Din nefericire, variantele de Constituție, oferite recent de partidele politice, nu sunt cu nimic mai bune.

Ne rămâne o singură posibilitate de a schimba lucrurile: impunerea unui proiect de Constituție tehnic, care să fie pus în fața opiniei publice și care, prin votul cetățenilor, să impună principiile contractului social, politic și de mediu. Pe www.nouaconstitutie.ro veti găsi un astfel de proiect, care poate fi îmbunătățit prin dezbateri publice. Nu consider că societatea civilă n-ar avea ce spune într-un proiect de Constituție, atâta vreme cât toată lumea suportă efectele ei, pe o perioadă lungă de timp.

Principiile contractuale expuse pot crea baza minimală pentru a putea să ne revenim din criză, pentru a ne îmbunătăți viața economică și socială și pentru a ne optimiza imaginea internațională grav deteriorată. Oare nu asta se înțelege prin reformarea statului?